

De presentador empàtic a catedràtic menyspreable

L'actor Francesc Orella intervé a 'Hedda Gabler'. És el tercer cop que actua al Lliure de Gràcia aquesta temporada

Francesc Orella primer va ser aquell periodista que es rebel·lava contra el discurs prudent de tots els polítics en ple debat de precampanya de *Pàtria*. Era la veu del poble i s'erigia com a candidat sor-

presa que trencava totes les tendències del moment. Uns mesos més tard, va tornar al Lliure de Gràcia (després d'un intens procés de dramaturgia a El Canal) sent el 50% de Meursault, el protagonista de la novel·la *L'étranger* d'Albert Camus. La seva mirada tan simple com radical a la vida, incapaç de refugiar-se en els eufemismes per rebaixar el to de les seves opinions, i la seva dèria a no significar-se, també queia bé. Encara que finalment fos executat (més per no haver plorat en l'enterrament de la seva mare que no pas per l'assassinat a trets d'una persona que ell no coneixia directament). Ara, Orella haurà de defensar el personatge menys defensable. És Brack, el catedràtic engegat per la força d'Hedda Gabler que provarà de portar l'aigua al seu molí, jugant amb la informació pri-

vilegiada. *Hedda Gabler*, estrenada la temporada passada, amb molt d'èxit, està dirigida per David Selvas, amb Laia Marull en el paper de la *femme fatale*. Es podrà veure fins al 16 de juny.

Per a Orella, el personatge de Gabler és el d'una noia que ho voldria controlar tot però que n'és incapaç. En part "perquè no sap el que vol". Fins i tot quan vol fer una acció en favor dels altres se li torça. L'actor celebra la valentia de Marull de "tirar-se a la piscina" amb un personatge sense fons conegut. En aquest sentit, Brack és la seva antítesi: és un home experimentat que sap aprofitar les oportunitats que es produeixen gràcies als errors i les circumstàncies. Orella considera que Brack, "com tothom, es mou per interessos afectius o materials". Té una buidor dins que necessita omplir i confia que l'amor d'Hedda ajudarà a consolar-lo. Brack és un humà més que lluita per les seves obsessions, però veterà, "té més mala llet, més perspectiva" per aconseguir el seu objectiu. L'actor admet que l'ex-

Veure el paper des del públic

Pocs dies abans de l'estrena d'*Hedda Gabler*, l'any passat, l'actor Francesc Orella va patir un accident i es va trencar el peu. En situacions normals, s'haurien ajornat, com a mínim, les primeres funcions. Com que David Selvas, que ho dirigia, també és actor, va substituir-lo amb relativa facilitat. Orella admet que era estrany veure's assegut a platea mentre Selvas defensava un personatge que ell tenia après i interioritzat.

B

Brack és un humà més que lluita per les seves obsessions, però veterà, "té més perspectiva"

trem a què arriba denota una certa voluntat malaltissa. És una situació portada al límit però que avui és plenament reconeixible als *Telenotícies*. I és que el mèrit d'*Hedda Gabler*, avui, és que el retrat dels personatges d'Henrik Ibsen continua sent actualitat: "Els clàssics parlen de la condició humana", una mirada que supera les variacions de les generacions.

L'any passat, el director David Selvas presentava el muntatge com una crítica als joves que s'havien hipotecat inconscientment. Perquè aquest és el drama que patirà la parella, acabada de casar, que donava per segura una plaça a la universitat. Aquell panorama de mareig, avui ja és una certesa i s'ha construït una reacció a través, per ex-

CRÍTICA JORDI BORDES

Un text rescatat de l'oblit (va rebre el premi de text de l'SGAE el 1997), però que atrapa amb un realisme màgic, un pèl desolador, i amb un final tan feliç com desesperat. El director Boris Rothenstein ja va voler posar a escena aquest text a finals del segle XX, però l'autor Manuel Veiga va desanimar-lo en dir-li que els drets exclusius pertanyien a una companyia madrilenya. Passada una dècada, hi ha hagut aquesta segona oportunitat. És una reeixida mostra que no es pot obviar. Amb només un mes d'explotació a l'Acadèmia, és recomanable que el públic el conegui i que els programadors donin més espai en altres sales, si és possible.

El món que dibuixa el muntatge és en-

Tendre, fosc i amb final redemptor

L'obra de Manuel Veiga navega de la dura realitat a la fantasia més onírica

tendridor per nostàlgic. Hi ha un Peter Pan que recupera trames de la infància, en trobar-se en el pati de l'escola, 20 anys després d'haver-se llicenciat. La festa no la té amb els seus antics companys, que fan vida al fons de la sala, el brogit és a l'esquena dels espectadors. Ell (Pepe Zapata, galàctic) es retroba amb el seu amic (Xavier Ripoll, divertidament enigmàtic) i el seu amor platònic d'escola, Violeta (Andrea Montero, seductorament agressiva per moments). La màgia brillant dels personatges esdevé en realitat una llum que ensenya la buidor d'un personatge, que continua insatisfet amb la vida real. Aquesta nit, la que l'equip de bàsquet del barri resulta guanyador de la lliga, ell es refugia en un enganyós passat

emple del PAH (Plataforma d'Afectats per la Hipoteca).

Orella tanca al juny, satisfactòriament, la seva vinculació al Lliure de la temporada. Tot i que les produccions teatrals les ha pogut alternar amb rodatges i sèries de televisió, celebra "poder treballar de manera contínua en aquests moments, perquè ara hi ha molts companys que busquen feina". Per ara, Orella no ha desvelat els projectes de l'any vinent. Sí que té previst que es mourà fora del Teatre Lliure. Encara no es planteja ajuntar les tres peces de Jordi Casanovas sobre el país (*Una història catalana*, 2011 i 2013, i *Pàtria*, 2012), ja que encara falta completar la tercera escriptura, que se centrarà en el poble natal de l'autor. *

fantàstic. Es conforma amb viure amb les ombres, que avui li són favorables.

El director rus planteja el bilingüisme al pati. El protagonista s'explica en castellà, però els altres li responen, amb naturalitat, en català. És una forma de separar somni de realitat que pot ser paradoxal, perquè una persona que parla de forma natural en una llengua, difícilment pensa en una altra. Però el recurs no es pot plantejar de manera realista, en una peça que vessa fantasia, un món oníric. Rotenstein aconsegueix amb aquesta mena de pol·lució nocturna dibuixar un somriure tendre entre els espectadors. L'infant que tothom té dins aflora mentre aplaudeix les interpretacions. *

Integral Orella.

L'actor va protagonitzar 'Pàtria' de Jordi Casanovas, estrenada al Temporada Alta, abans que fes temporada al Lliure de Gràcia (i encara posteriorment, al Teatre Poliorama) / DAVID RUANO

RECREO Manuel Veiga

Direcció: Boris Rotenstein
Intèrprets: Pepe Zapata, Xavi Ripoll i Andrea Monterc
Data i lloc: Dijous, 16 de maig (fins al 2 de juny) al Teatre Akadèmia

Premiat per l'SGAE el 1997, va fer una producció estatal que no va arribar a Barcelona..

S'AIXECAELTELÓ J.B.

Les ciutats de Carmen Amaya

El festival Ciutat Flamenco recorda la *bailaora* Carmen Amaya. Aquesta nit fa una mirada tendra a les dues ciutats estrangeres on va fer carrera: Buenos Aires i Nova York. Per això, el coordinador del moviment d'aquest festival, José Carlos León, ha volgut casar el flamenc amb el tango, que representa el sentir de Buenos Aires, i el *free jazz* de Nova York. El festival, que ja va arrencar ahir, completa el cartell amb moltes activitats, fins aquest diumenge al migdia.

'SISTEMA TANGO' / 'FREE ART ENSEMBLE' Ciutat Flamenco

Adaptació: Andreu Solsona

'Sistema tango': Tomás de Perrate (*cante*), Juan M. Jiménez (saxòfons), Daniel B. Marente (piano), Emilio Caracafé (guitarra i *compás-pataíta*). Pedro G. Romero (direcció artística).

'Free art ensemble': Sonia Sánchez (*baile*), Carlos Denia (veu), Alejandro García *Wassilly* i Juan Massana (contraaix), Ivo Sans (bateria), David León (percussió i bateria), Valentín Murillo (flautes i saxo tenor), Oriol Fontclara (saxo alt), Albert Cirera (saxo tenor i soprano), Pol Padrós i Julià Sánchez (trompeta i fiscorn) i Iván González (trompeta i trompa).

Lloc i dia: Al Mercat de les Flors, avui a les 21.30 h.

El pare del vodevil

Hermann Bonnín no renuncia a dignificar els gèneres degradats per la història. Si l'any passat va voler rescabalar el *grand guignol* fent que Nao Albet i Marcel Borràs fessin una versió de *La monja enterrada en vida*, ara ell mateix vol treure la pols al vodevil, molt maltractat pel teatre més frívol i gens cuidat dels anys del teatre pobre català. La traducció és del malaguanyat Jaume Melendres.

LA MEVA ISMÈNIA

Eugène Labiche

Direcció: Herman Bonnín

Intèrprets: Lina Lambert, Jaume Pla, Mingo Ràfols, Teresa Urroz i Anna Ycobalzeta

Lloc i dia: A La Seca de Barcelona. Fins al 23 de juny.

Contrincants. Les candidates de 'Creeps' / AVIADOR

Els 'reality', en l'ull de l'huracà

L'Aviador Teatre versiona un test de Lutz Hübner, un dramaturg alemany obsessionat a atrapar l'espectador amb un teatre directe, sigui jove o adult. A *Creeps*, es fa denúncia de la manipulació televisiva d'alguns programes.

CREEPS

Cia. l'Aviador

Autor: Lutz Hübner (Eduard Bartoll, traducció)

Direcció: Miquel Àngel Raió

Intèrprets: Conchi Almeda, Júlia Truyol, Yasmina Espelósín, Anna M. Perelló i Elena Tarrats

Lloc i dia: Al Teatre Tantarantana, fins al 2 de juny.

21
CULTURA
24.05.2013

URBS

Jesús Rodríguez Picó

L'òpera de cambra del compositor i músic Jesús Rodríguez Picó, *Urbs*, es presenta dilluns. L'òpera aborda el conflicte de l'emigració a una ciutat. Encara que cadascun dels personatges interpreta alguna petita ària, l'obra està escrita amb continuïtat. *Urbs* té dues versions: la de veus i piano, i la versió per a veus i cinc instruments.

Lloc i dia: Atene Barcelonès. Dilluns a 2/4 de 8 del vespre.

Teatre